

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XIV. De sancto Ammone, deque Eutyichiano qui apud Olympum
commoratus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ἀλλ' ἐν αὐτῇ ἐφώρασε τελείαν
ἡ αὐτὴ φιλοσοφίαν ἐπιμαρτυρήσασα, καθ' ἑαυ-
τὴν διαγῆν ἐπετρεπεῖν, ὡς μηδὲν διδασκάλου
δεδύμενον ἐπιληφίετο δὲ καὶ θεὸς τῆ ἀλώ-
νης μαρτυρία, καὶ τοῖς ἐργοῖς ἐπέδεικνε τὸν ἀν-
δρα ἐνδοξότατον κρείττονα δὲ ἢ αὐτῶν τῶν
διδασκάλων εἰς τὸ κακὸν καὶ ἀπελαύνειν τὰς
δαίμονας.

A cum esset, nulla in re ignavum depre-
hendit. Itaque perfecta Philosophia
testimonium ei perhibens, ut posthac
seorsum degeret ei permisit, quippe qui
nullius magisterio indigeret. Sed &
Deus ipse hoc Antonii testimonium
confirmavit, Paulumque miraculis illu-
strissimum reddidit, & in vexandis abi-
gendisque dæmonibus, ipso præceptore
suo superiorem.

Κεφ. ιδ'.

Περὶ τοῦ ἁγίου ἀμμῶν, καὶ ἰουτυχιανῶ τῷ ἐν τῷ
ὀλύμπῳ.

CAPUT XIV.

B De sancto Ammone, de quo Eutychiano qui apud
Olympum commoratus est.

Περὶ ὃ τῶν τῶν χρόνων, καὶ ἀμμῶν ὁ αἰ-
γύπιος ἐφιλοσόφη. ὃν δὴ λόγῳ,
βασταμύρων, τῶν οἰκείων γυναῖκα ἀγαγέ-
σαι μὴ παρὰ θύραις ἢ αὐτῆς, ἢ τέμις ἀν-
δρῶν ὡς γυδελῶν εἶχεν αὐτοῖς ὁ γάμος,
καὶ ὑμφύωσαν οἷα ὑμῶν εἰς τὸν θά-
λαμον λαβῶν, ἐμονώθη ὁ μὲν δὴ γάμος
καὶ οὐκ ἔφη, ὡ γύναι, μεχερὶ τέτων τέλε-
σαι ἡλικίον δὲ ἀγαθὸν ἐστὶ δυνήθῳ
παρθένον διαμῆναι, ὅτι τῶν ἱερῶν γεραφῶν
ἕσπετο, καὶ ἐπειράτο καθ' ἑαυτὸν οἰκεῖν
αὐτὸν ἐπὶ δὴ τῶν παρθένας λόγους ἐπήκει
ἡ γυνή, χωριδῶν ἢ αὐτῶν χαλεπῶς ἔφε-
ρει, ἰδία καθ' ἑαυτὴν ἐπὶ δέκα καὶ ὀκτώ ἔτεσι
συνῶ αὐτῆ, μὴ δὲ ἔτω μοναχικῆς ἀσκή-
σεως ἀμελῶν ἐν τοσούτῳ δὲ χρόνῳ ζηλώ-
σασα τῷ τῶ ἀνδρὸς δελῶν ἢ γυνῆ, ἐλο-
γισάτο μὴ δίκαιον εἶναι, τηλικῆτον ὄντα οἰ-
καὶ κέρπεισθαι δι' αὐτῶν, καὶ χρεῖται ἐκάτε-
ρον κεχωρισμῶν οἰκῆναι φιλοσοφῆν καὶ
ἐπὶ τῶν ἐδεδῆθη τῶ ἀνδρὸς ὁ δὲ, χάριν
ἡμιλογήσας τῷ θεῷ ὑπὲρ τῶν βεβηλω-
μένων τῆ γυναικί, σὺ μὲν δὴ, ἔφη, τῶν τῶν
οἰκῶν ἐγὼ δὲ ἕτερον ἐμαυτῶ ποιήσω
καὶ περὶ μεσημβρίαν τῆς μαρῆας λίμνης
καλαβῶν ἔρημον τόπον, ἀμφὶ τῷ σκή-
την καὶ τὸ καλέμενον τῆς νήλειας ὄρεθ, δύο
καὶ εἰκοσι ἔτη ἐνθάδε ἐφιλοσόφησε, δις
εἰσάσας ἑαυτῇ γυναῖκα θεώμενον τῶ τῶ
δὲ τῶ τῶ δελῶν γυρομένων τῶν τῶ δὲ

P Er idem tempus Ammon quoque
Ægyptius Monasticam Philoso-
phiam excoluit. Quem fama est
compellentibus proximis uxorem qui-
dem duxisse, cum ea tamen, sicuti viris
jus fasque est, nequaquam rem habuisse.
Nam cum nuptiæ ipsorum cæptæ ef-
sent, & ipse tanquam sponsus sponsam in
thalamum duxisset, solus cum ea consti-
tutus: nuptiæ quidem nostræ, inquit, ὁ
mulier, hæcenus celebratæ sunt. Quan-
tum vero bonum sit posse virginem per-
manere, ex sacris literis eam edocuit, ac
seorsum degere tentavit. Sed cum mu-
lier sermonem quidem de virginitate
approbaret, verum sejungi ab illo mo-
leste ferret, ipse seorsum cubans, octo-
decim annis cum ea mansit, ne sic qui-
dem Monasticæ abstinentiæ leges negli-
gens. Tanto temporis spatio cum vir-
tutem viri mulier imitata esset, injustum
esse censuit, ut tantus vir sui causâ oc-
cultaretur domi, satiusque esse ut ambo
separatim degentes Philosophiæ incum-
berent. Itaque hac de re maritum in-
terpellavit: At ille Deo gratias agens
ob huiusmodi uxoris propositum; Tu
quidem, inquit, domum hanc habeto:
ego vero aliud mihi domicilium parabo.
D Simul profectus ad solitudinem quæ sita
est ad Meridiem lacus Mareotici circa
Scetim & montem qui Nitriæ dicitur,
duobus & viginti annis illic philosopha-
tus est, quotannis bis uxorem suam
invisens. Huius divini viri qui Mona-
steriorum in illis partibus Princeps at-
que institutor fuit, multi ac memorabi-
les discipuli exstiterunt, uti series succes-
sionum ostensura est. Multa porro per
eum mirabilia contigerunt, quæ ab

Ægypti Monachis studiose notata sunt, A
 quippe qui magni æstiment, veterum
 Monachorum virtutes continua succes-
 sione sibi à majoribus traditas accurate
 commemorare. Ego vero exiis quæ ad
 notitiam meam pervenerunt, hæc tan-
 tummodo dicam. Ipsi ac Theodoro
 ejus discipulo nescio quò pergentibus,
 necessario transcunda erat fossa quam
 Lycum vocant. Ne forte igitur sese
 mutuo nudos conspicerent, Ammon
 Theodorum paulisper jussit secedere.
 Cum vero se ipse quoque nudum vide-
 re erubesceret, repente divina quadam
 virtute sublimis raptus, in oppositam
 ripam transportatus est. Theodorus
 autem cum fluvium trajecisset, Ammo-
 nis vestem ac pedes nullatenus aqua
 madefactos cernens, rogavit senem ut
 causam ipsi indicaret. Cumque alter
 quidem dicere recusaret, alter vero per-
 tinaciter negaret se inde surrecturum,
 nisi id ab iplo didicisset: tandem Am-
 mon stipulatus à Theodoro, illum se su-
 perstite nemini dicturum esse, rem con-
 fessus est. Non dissimile est supradicto
 miraculum quod subjiciam. Injusti qui-
 dam parentes filium à cane rabido mor-
 tum, qui morti jam proximus videba-
 tur, ad Ammonem adduxerunt: & eju-
 lantes rogabant, ut ei curationem adhi-
 beret. Quibus ille: Mea, inquit, cura-
 tione non indiget. Vos vero si bovem
 quem furto rapuistis, dominis volueris
 reddere, confestim sanabitur puer.
 Quod quidem ita evenit. Nam simul
 atque bos est redditus, puer morbo libe-
 ratus est. Porro cum Ammon iste spiri-
 tum exhalasset, animam ejus Antonius
 vidisse dicitur, quæ in cælum effertetur,
 divinis virtutibus cum Psalmorum cantu
 præeuntibus. Et cum hi qui circa An-
 tonium erant, causam admirationis ab
 illo requirerent: videbatur enim inten-
 tis oculis cælum aspicere, & insolite rei
 miraculo stupefactus esse: ille rem ut
 erat exposuit. Paulo post verò, cum
 ex Sceti quidam venientes, horam obi-
 tus Ammonis renunciaissent, apparuit
 quàm vera esset Antonii predictio. Et
 uterque beatus ab omnibus prædica-
 tus est: ille quod post bonos & omnium
 testimonio probatos actus, ex hac vi-
 ta translatus fuisset: hic vero quòd ejus-
 modi visionem promeruisse, quam
 Deus illi ex loco tam procul dislito o-
 stenderat. Loca enim in quibus uterque

μοναστηρίων, πολλοὶ ἑξ ἀξιολογοῦντων μα-
 θηταί, ὡς αἱ διαδοχαὶ ἐπιδείξουσιν πολλὰ ἔ-
 θεσπέσια ἐπ' αὐτῷ συμβέβηκεν, ἃ μαλίστα
 τοῖς κατ' αἰγυπτίον μοναχοῖς ἠκεῖθεν, ὡς
 πολλὰ ποιούμενοις, διαδοχῇ παρὰ δόξου α-
 γράφει ἐπιμελῶς ἀπομνημονεύειν (ὡς ἴδω πα-
 λαίτερον ἀσκητῶν ἀρετῆς ἔμοι γ' ἴδω εἰς ἡμῶν
 ἐλθόντων ἐκείνα ρήσειον ἔδειξεν αὐτῷ, ἔπειτα
 ρητῶ αὐτῷ μαθητῆ ἀπὸ σὺ περ, διαβύτων ἡ-
 ρυκα ἠν λυκὸν καλῶσ' ἵνα δέ μὴ γυμνὸς αὐ-
 λήλως θεάσωνται, ἐκέλευσεν αὐτῷ ὑπαί-
 χωρῆσαι θεόδωρον ὡς δὲ καὶ ἐαυτὸν ἠγνοῦν
 γυμνὸν θεάσασθαι, ἐξ ἀπίνης μέγα σεως ἀρετῆς
 ἵσθ' ὅθ' εἰς δυνάμειος, ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐξ ἑαυ-
 τῶν μετέβηθ' διαβὰς δὲ τὸ ὕδωρ θεόδωρον, καὶ
 θεασάμενος αὐτῷ τὴν ἐσθῆτα καὶ τὰς πόδας
 ἀδρόχως, ἐλυπάσθ' ἰδὼν πρὸς εὐτήν Θεοδῶτον
 τὴν αἰτίαν ἔπειθ' ἐὸ μὴν παρηίτητο λέγειν ὅτι
 μὴ ἄλλως ἀνίχθην ἰσχυρίζεο, εἰ μὴ μάστιγι
 θεμύς θεόδωρος, ζῶντι αὐτῷ μὴ εὐχόμενος
 ὡμολόγησε τὸ συμβῆναι παρὰ πλῆθει δὲ τῶν
 εἰρημῶν εἰς ταῦμα καὶ τὸ ἄδικοι παρὰ
 ὑπόκνητος λυσοῦντος ἰδὼν παῖδα δηχθῆσαι
 ὅσον ἐπὶ ἀπολέας παρὰ σοδοκώμενον, ἠγνοῦν
 ὡς αὐτὸν ἑὸλοφθημένοι ἔδειξεν αὐτῷ θεο-
 πύσαι ἰδὼν ὅν ὁ δὲ πρὸς αὐτῆς ἀλλ' ὡς
 ἔφη, δεῖται ἰδῆς παρ' ἐμῶν θεαπέας ἵμας
 εἰ βέλεις τὸν βῆν ὃν κεκλόφατε ἀποδῆσαι
 τοῖς δεσπότηταις, αὐλίτα ἰαθῆσαι ὁ καὶ
 ἐπ' ἅμα γόβας ἀπεδῶθη, καὶ τὸ πάθος
 παῖδα ἀπέλειπεν ἡλικία δὲ ὁ αἰμῶν ὅτι
 λυτὰ, λέγειν τὸν αὐτῶν θεασάμενος
 ψυχῶν αὐτῶν ἴπαι τὸν ἐρατὸν ἀναγνώσθαι
 θεῶν δυνάμειος σὺ ψαλμοῦ διακ' ἠγνοῦν
 νων πυνθανόμενοις δὲ τοῖς ἀεὶ αὐτῶν ἔ-
 μαλ' ὅτι αἰτίαν, ὅσα ἀπεκρύνθησαν ὁ δὲ
 γ' ἡσπερ δαίμων τὸν αἴερα κατ' ἀνοῶν, καὶ
 πεπληγμένον ὡς τὴν ὄψιν τῶν ἀετῶν
 ἐξ ἑαυμάτῳ ὡς δὲ μὴ ταῦτα ἀετῶν
 μῆροί πνευ δὴ τῆς σκῆτης, ἀνήγειραν τὸ
 ὄραν τ' αἰμῶν τελευτῆς, αἰληθῆς ἔδειξεν
 ἀληθῆς παρρησίας καὶ ἀμφοτέρωθεν
 εἶπον, τὸν μὲν, ἐπὶ ὁμολογημένοις ἀγαθῶν
 μέλας αὐτῆς ἐπ' αὐτῆς βιολῆς τὸν ὁ δὲ
 σαύτης ἀξιοθέητα θεάς, ἡ δὲ θεός αὐτῶν
 δὴ τὸ τοσοῦτα ἔδηλωσε πολλῶν γ' ἠγνοῦν

ὁδὸς ἐστὶ, τὸ μέσον τῶν τόπων ἐν οἷς ἕκατε
 ἐδίετλεβεν καὶ ἄλλη ὡδὲ ἐσώρηται πα-
 ρὰ τῶν ἀλλοτρίων καὶ ἀμοιβῆ συγχρομήτων.
 Ἐπιταύτης ἡ γέγονε ἡγεμονίας διδουκίμως πε-
 ρὸν φιλοσοφῆσαι καὶ ἀτυχανόν· ὃς ἐν
 βυζαντίᾳ παρὰ τὸν ὄλυμπον ἄς διαβίβας ἐ-
 γινῆ αἰεσσὶν δὲ τῶν ναυαλιῶν πρεσβύτων,
 ἵστας χάριθ' μελεῖχε, θεραπείας πατρῶν
 καὶ πρᾶξι πατρῶν ὁμοίως, ὡς καὶ αὐτῶν κων-
 σταντῖνῳ διὰ τῶν δόξων τῆς βίης συνήθη καὶ
 ὄλον εἶναι κατ' ὀκείνο γένεαι καὶ δ' ἐσμώ-
 τε πρὸς ὀκείνων δ' ὀρυφόρων ἑποπιδυθεῖς
 ἢ τυραννικὰ φροσῆν ἔφυγε, καὶ παρὰ τὸν
 ὄλυμπον ἀναήθηθεῖς, συνελήθη δ' ἐση-
 σῆσαν τῶν ἐπιηδῶν ἀτυχανῶν, πρεσβύ-
 τῳ ἑπὶ αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα, πρῶτον
 δὲ προσηῖν, ὡς τῶν δεσμῶν ἀφεθῆναι τὸν
 ἀστυροπον, μὴ χαλεπῶς δεδεμένῳ φθά-
 σι ἀπολέμεν, λέγειν ὡς τῶν δεσμοφύ-
 λακας πεμψῆς, ἐδήθη τῶν δεσμῶν αὐτὸν
 αἰεῖναι· οἱ δὲ ὡς ἐκπέθειντο, εἰς τὸ δεσμω-
 τηρεῖν ἐλθεῖν αὐτομάτως δὲ κεκλεισμένους
 ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων τῶν θυραῶν, καὶ τῶν δεσμῶ-
 τε τὰ δεσμά διαρρηῖναι· μὴ δὲ ταῦτα
 καὶ πρὸς βασιλέα παρὰ τῶν βυζαν-
 τῶν διαβέβηκε τότε, ἐτοιμῶς τὸ τῶν χάριν
 λαεῖν· ἢ ἢ εἴθε κωνσταντῖνῳ δυσχεραί-
 νῳ ἐπὶ ταῖς αὐτῶν αἰτήσεσι σφόδρα ἢ ἐν
 πλείη πινῆ τὸν ἀνδρα ἦγε· ταῦτα μὲν ἡμῖν
 ἐν βραχεῖ διηλώσω, παρὰ τῶν τότε
 λαμπρῶν ἐν μοναχοῖς φιλοσοφισάτων ὧ
 δὲ ἀκριβείας τῆς παρὰ τῶν μέλει, ζήτων ἀν-
 δρωτῶν πλείων τῶν βίης ἀναγραπῆς.

A degebat, multorum dierum itinere à se
 invicem distabant. Et hæc quidem ita
 relata sunt ab iis, qui cum Antonio &
 Ammone familiariter vixerunt. Sub eo-
 dem Constantini principatu Eutychia-
 num quoque præclare philosophatum
 esse accepi. Hic in Bithynia circa Olym-
 pum montem commorabatur. Sectæ
 vero Novatianorum addictus, divinam
 gratiam possidebat, tum in morborum
 curationibus, tum in aliis admirandis
 operibus: adeo ut ob virtutum merita,
 Constantino ipsi familiaris esset atque
 amicus. Eo igitur tempore cum qui-
 dam ex Imperatoris Protectoribus te-
 neretur in vinculis: suspectus enim qua-
 si particeps conjurationis adversus prin-
 cipem, fuga se proripuerat; quæritus-
 que circa Olympum montem captus
 fuerat: rogatus ab ejus necessariis Euty-
 chianus ut apud Imperatorem pro illo
 intercederet, prius autem operam da-
 ret ut vinculis solveretur reus, ne cate-
 narum pondere oppressus morte inte-
 rim præriperetur; misisse dicitur ad car-
 ceris custodes, qui peterent ut illum vin-
 culis relaxarent. Cumque illi minime
 obtemperarent, Eutychianum ad carce-
 rem venisse; & carceris januas quæ clau-
 sæ erant, sponte referatas esse; victi deni-
 que illius vincula diffluxisse. Post hæc
 vero Imperatorem qui tunc Byzantiæ
 degebat, adiisse dicitur, & ab eo indul-
 gentiam quam petebat facile obtinuisse.
 Neque enim Constantinus Eutychiani
 preces repellere consueverat, quippe
 quem maximo honore prosequeretur.
 Et hæc quidem à nobis breviter dicta
 sunt de iis, qui tum temporis inter Mo-
 nachos eximie philosophati sunt. Si cui
 vero curæ est illa cognoscere, is si qua-
 fierit, vitas complurium conscriptas in-
 veniet.

Κεφ. ιε.

D

CAPI XV.

Περὶ τῶν ἀριστῶν, καὶ ὅθεν ἤρξατο, καὶ τίνας διέλαθε· καὶ
 περὶ τῆς μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων δι' αὐτὸν
 ἀναστάσεως ἱερῶν.

De heresi Arii, unde initium sumpsit, & ad
 quos pervaserit: & de mutua Episcoporum
 inter se contentione ob eundem Arium.

Αλλὰ ἢ καίπερ ὡδὲ καὶ διὰ πάντων
 τῶν ἄλλων τῆς θρησκείας διδουκίμως,
 εἰς καὶ τῶν διαλέξεων ἐτάρατον ἄς ἐκ-
 κλησίας ἐπὶ προφασὶ δῆθεν δισεβείας, καὶ
 τῆς τῆς θεῆς τελείας διδουκίμως, εἰς ζήτησιν

V Erum licet hoc modo & in reli-
 quis omnibus Christiana religio
 floreret, tamen contentiosæ quædam
 disputationes Ecclesiam perturbarunt,
 quæ sub obtentu religionis & perfectæ
 Dei cognitionis, res antea minime
 H h h